

Huom! Kirjoita vastauspaperin yläreunaan joko "3. VÄLIKOE", "TENTTI" tai "3. VÄLIKOE JA TENTTI". Välikokeen suorittajat vastaavat tehtäviin 1–4, tentin suorittajat tehtäviin 3–7 ja molempia samanaikaisesti yrittävät vastaavat kaikkiin tehtäviin.

① Avaruusasema kulkee suoraan maata kohti vauhdilla $0.500c$ maan suhteen. Avaruusasemalta laukaistaan luotain kohti maata vauhdilla $0.450c$ avaruusaseman suhteen. Luotaimesta ammutaan maata kohti protonisuihku vauhdilla $0.800c$ luotaimen suhteen. Laske protonisuihkun vauhti maan suhteen.

0,972 c

② a) Viritetyn vetyatomin pääkvanttiluku $n = 5$. Luettele kaikki mahdolliset kvanttiluvun l arvot, kun $n = 5$. b) Oletetaan lisäksi, että elektronin rataliikkeen kulmaliikeymäärän suuruus on suurin mahdollinen. Laske kyseisen kulmaliikeymäärän suuruus $\hbar$:n avulla lausuttuna. c) Luettele kaikki mahdolliset kvanttiluvun m_l arvot b-kohdan elektronille. d) Oletetaan lisäksi, että elektronin rataliikkeen kulmaliikeymäärän z -komponentti on niin suuri (positiivinen) kuin on mahdollista. Laske kulmaliikeymäärän z -komponentti $\hbar$:n avulla lausuttuna.

0, 1, 2, 3, 4
 0, 1, 2, 3, 4
 -4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4
 4, 5

③ Laske, paljonko tehdään työtä, kun teekkari (massa 60.0 kg) kiihdytetään a) levosta nopeuteen $0.900c$ ja b) nopeudesta $0.900c$ nopeuteen $0.990c$.

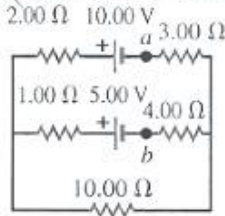
6, 77 E-3
 75, 9 E-3

④ Tarkastellaan yksiulotteista problemaa, jossa elektroni pääsee liikkumaan x -suunnassa. Elektronin kokema potentiaalienergiafunktio on kaikkialla vakio U_0 . Elektronin energia on sitä suurempi: $E > U_0$. Osoita, että aaltoluku k on Schrödingerin yhtälön ratkaisu (i on imaginääriyksikkö: $i^2 = -1$). Laske lauseke aaltoluvulle k (E :n ja U_0 :n avulla lausuttuna).

$$k = \sqrt{\frac{(E - U_0)^2 - m_0^2 c^4}{\hbar^2}}$$

✗ Tarkastellaan hyvin pitkää, suoraa, onttoa metalliputkea. Putken ulkosäde on 85 mm ja sisäsäde on 55 mm . Putken varaus on positiivinen: varaukselta on putken pituusyksikköä kohti 1.23 nC/m . Laske sähkökentän suuruus pisteessä, jonka etäisyys putken akselista on 99 mm . *Huom!* Ratkaisun pitää lähteä Gaussin laista ja perustelujakin pitäisi löytyä riittävästi.

✗ Laske kuvan virtapiirissä ylimmän haaran virta (pisteen a kautta).

✗ Poyntingin vektori on

$$\vec{S} = (960 \text{ W/m}^2) \hat{k} \cos^2[(10.5 \text{ rad/m}) z - (3.14 \cdot 10^9 \text{ rad/s}) t].$$

a) Mihin suuntaan aalto etenee? b) Laske aallon keskimääräinen intensiteetti. c) Laske aallonpituus.

alkeisvaraus	$1.60217733 \cdot 10^{-19} \text{ C}$
valon nopeus tyhjiössä	$2.99792458 \cdot 10^8 \text{ m/s}$
Planckin vakio	$6.6260755 \cdot 10^{-34} \text{ Js}$
tyhjiön permittiivisyys	$\epsilon_0 = 8.854187817 \cdot 10^{-12} \text{ F/m}$
tyhjiön permeabiliteetti	$\mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7} \text{ Tm/A}$

Kaavoja kääntöpuolella!